# آیین نامه اجرایي تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور - مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۱۵

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/ ۴/ ۱۵ به پیشنهاد شماره ۲۶۶۲۵/ ۶۲ مورخ ۱۴۰۱/ ۲/ ۱۷ وزارت امور اقتصادي و دارایي (با همکاري بانك مرکزي جمهوري اسلامي ایران) به استناد جزء (۹) بند (د) تبصره (۱۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، آیین‌نامه اجرایي تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

## آیین نامه اجرایي تبصره (۱۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور
## مصوب ۱۴۰۱،۰۴،۱۵

**ماده ۱** - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معاني مشروح مربوط به کار مي روند:

۱ـ قانون : قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور.

۲ - بانك مرکزي : بانك مرکزي جمهوري اسلامي ایران.

۳ - مؤسسه اعتباري : کلیه بانك هاي دولتي و غیردولتي که به موجب قانون یا مجوز بانك مرکزي تأسیس شده و تحت نظارت بانك مرکزي قرار دارند.

**ماده ۲** - بانك مرکزي مکلف است از محل صد درصد (۱۰۰٪) مانده سپرده هاي قرض الحسنه و پنجاه درصد (۵۰٪) سپرده هاي قرض الحسنه جاري شبکه بانکي، تسهیلات موضوع بند (الف) تبصره (۱۶) قانون را با اولویت نخست از طریق مؤسسات اعتباري تأمین کند.

**ماده ۳** - مؤسسات اعتباري موظفند براي هر یك از زوج هایي که تاریخ ازدواج آنها بعد از ۱۳۹۷/ ۱/ ۱ است، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج به مبلغ یك میلیارد و دویست میلیون (۱ر۲۰۰ر۰۰۰ر۰۰۰) ریال و با دوره بازپرداخت ده ساله پرداخت نماید. تسهیلات قرض الحسنه ازدواج براي زوج هاي زیر بیست و پنج سال و زوجه هاي زیر بیست و سه سال یك میلیارد و پانصد میلیون (۱ر۵۰۰ر۰۰۰ر۰۰۰) ریال تعیین مي شود.

**تبصره ۱** - افرادي که در زمان درخواست تسهیلات قرض الحسنه ازدواج، بیش از ۵۰ سال سن داشته باشند، مشمول دریافت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج نمي شوند.

**تبصره ۲** ـ در صورتي که مشخص شود (به تشخیص بانك مرکزي)، فردي نسبت به خرید و فروش تسهیلات قرض الحسنه ازدواج اقدام مي نماید، کلیه حساب هاي بانکي وي مسدود مي شود. بانك مرکزي (معاونت فناوري هاي نوین بانك مرکزي) مکلف است گردش ریال تسهیلات مذکور را رصد نموده و در صورتي که تشخیص دهد حساب شناسایي شده براي خرید و فروش تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به کار رفته یا مي رود، با اخذ مجوز از مراجع ذي ربط نسبت به مسدود سازي کلیه حساب هاي بانکي فرد مزبور در شبکه بانکي اقدام نماید.

**ماده ۴** - مؤسسه اعتباري موظف است تسهیلات موضوع بند (الف) تبصره (۱۶) قانون را با اعتبارسنجي متقاضیان و با اخذ سفته از متقاضي و یا یك ضامن معتبر انجام دهد.

**ماده ۵** - مسئولیت حسن اجراي حکم بند (الف) تبصره (۱۶) قانون به عهده بانك مرکزي و مؤسسه اعتباري و کلیه مدیران و کارکنان ذي ربط است. عدم اجرا یا تأخیر در پرداخت تسهیلات تخلف محسوب و قابل پیگیري در مراجع ذي صلاح است.

**ماده ۶** - مؤسسه اعتباري موظف است گزارش اجراي جزء (۱) بند (الف) تبصره (۱۶) قانون را به صورت ماهانه و منظم به تفکیك تعداد تسهیلات قرض الحسنه ازدواج پرداخت شده و تعداد افراد در نوبت دریافت تسهیلات قرض الحسنه ازدواج به بانك مرکزي منعکس و عملکرد مربوطه را در تارنماي خود به منظور اطلاع رساني به عموم مردم منتشر نماید.

**ماده ۷** - بانك مرکزي از طریق مؤسسه اعتباري به منظور حمایت از فرزندآوري و مطابق جزء (۲) بند (الف) تبصره (۱۶) قانون، نسبت به پرداخت تسهیلات قرض الحسنه فرزندآوري به مشمولان اقدام نماید.

**ماده ۸** - بانك مرکزي موظف است حداکثر یك ماه پس از ابلاغ این آیین نامه به منظور تحقق جزء (۲) بند (الف) تبصره (۱۶) قانون، نسبت به استقرار سامانه اي براي ثبت نام متقاضیان و مدیریت فرآیند پرداخت تسهیلات قرض الحسنه فرزندآوري اقدام نماید. سازمان ثبت احوال کشور نیز موظف است همکاري کامل را براي تحقق این ماده به عمل آورد.

**ماده ۹** - بانك مرکزي موظف است از طریق مؤسسه اعتباري در سقف منابع مربوط تسهیلات قرض الحسنه ودیعه مسکن یا خرید یا ساخت مسکن (بنا به درخواست سرپرست خانواده) با بازپرداخت حداکثر بیست ساله، براي خانواده هاي فاقد مسکن که در سال ۱۳۹۹ به بعد، صاحب فرزند سوم یا بیشتر شده یا مي شوند پرداخت نماید. سقف فردي تسهیلات یاد شده براي هر خانواده، مبلغ دو میلیارد (۲/ ۰۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ریال تعیین مي شود.

**ماده ۱۰** - بانك مرکزي موظف است از طریق مؤسسه اعتباري نسبت به اختصاص مبلغ سي هزار میلیارد (۳۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ریال از منابع بند (الف) تبصره (۱۶) قانون براي تامین جهیزیه کالاي ایراني با معرفي ستاد اجرایي فرمان حضرت امام(ره) اقدام نماید. سقف فردي تسهیلات جزء (۴) بند (الف) تبصره (۱۶) قانون به متقاضیان، مبلغ یك میلیارد و دویست میلیون (۱/ ۲۰۰/ ۰۰۰/ ۰۰۰) ریال و زوج هاي زیر بیست و پنج سال و زوجه هاي زیر بیست و سه سال مبلغ یك میلیارد و پانصد میلیون (۱/ ۵۰۰/ ۰۰۰) ریال تعیین مي شود. ستاد اجرایي فرمان حضرت امام (ره) موظف است حداکثر یك ماه پس از ابلاغ این آیین نامه نسبت به انعقاد قرارداد عاملیت با مؤسسه اعتباري براي پرداخت تسهیلات موضوع این ماده، اقدام نماید.

**تبصره** - متقاضیاني که از تسهیلات قرض الحسنه ازدواج استفاده نکرده باشند در اولویت دریافت تسهیلات موضوع این ماده قرار مي گیرند.

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

## آیین نامه اجرایي تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور - مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۱۵

**ماده ۱۱** - به منظور حمایت از اشتغال و در اجراي بند (پ) ماده (۸۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي با اولویت زنان سرپرست خانوار و مشاغل خانگي بانك مرکزي مکلف است مبلغ یك میلیون و بیست هزار میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۲۰ /۱) ریال تسهیلات قرض الحسنه را به شرح بندهاي زیر از طریق مؤسسه اعتباري تخصیص دهد. مسئولیت حسن اجراي حکم این ماده به عهده بانك مرکزي و مؤسسه اعتباري و کلیه مدیران و کارکنان ذي ربط است :

**۱** - مبلغ دویست و پنجاه هزار میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۲۵۰) ریال به کمیته امداد امام خمیني (ره) و یکصد هزار میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۱۰۰) ریال به سازمان بهزیستي کشور اختصاص مي یابد. به منظور تسهیل دسترسي به اعتبار و پوشش خطر (ریسك) تسهیلات خرد پرداختي با هدف اشتغالزایي، به دستگاه هاي موضوع این جزء اجازه داده مي شود نسبت به ایجاد صندوق تضمین اقدام نمایند.

**۲** - به منظور کمك به توسعه اشتغال دانش بنیان و صنایع خلاق، موضوع بخش دوم جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۶) قانون، تسهیلات قرض الحسنه توسط مؤسسات اعتباري و با معرفي صندوق نوآوري و شکوفایي به شرکت هاي دانش بنیان با اولویت مناطق محروم به شرح زیر پرداخت مي شود:

**الف** - به منظور ایجاد و تثبیت اشتغال در شرکت هاي دانش بنیان و خلاق از طریق توسعه محصولات نوآورانه و عرضه آن ها به بازار، مبلغ سي و پنج هزار میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۳۵) ریال از منابع مندرج در بخش دوم جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۶) قانون، صرف اعطاي تسهیلات قرض الحسنه به شرکت هاي دانش بنیان و خلاق، با سقف مصوب وزارت امور اقتصادي و دارایي و صندوق نوآوري و شکوفایي و با دوره بازپرداخت حداکثر (۳۶) ماهه مي شود.

**ب** - در راستاي حمایت از توسعه اشتغال در شرکت هاي نوآور (استارت‌آپي)، فناور، دانش بنیان و خلاق از طریق توسعه نظام اختصاصي تأمین مالي نوآوري، مبلغ پانزده هزار میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۱۵) ریال از منابع مندرج در بخش دوم جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۶) قانون، صرف اعطاي تسهیلات قرض الحسنه به صندوق هاي پژوهش و فناوري با سقف مصوب وزارت امور اقتصادي و دارایي و صندوق نوآوري و شکوفایي و دوره بازپرداخت حداکثر (۶۰) ماهه مي شود.

**پ** - صندوق نوآوري و شکوفایي پس از ارزیابي درخواست هاي متقاضیان تسهیلات و تعیین مبلغ (تا سقف مصوب وزارت امور اقتصادي و دارایي و صندوق نوآوري و شکوفایي) و جزئیات مربوط به تسهیلات هر متقاضي، نسبت به معرفي به مؤسسات اعتباري اقدام مي کند.

**ت** - بررسي و تأیید توجیه فني، اقتصادي و مالي طرح ها بر عهده مؤسسه اعتباري مي باشد.

**تبصره ۱** - تسهیلات تا سقف یك میلیارد (۰۰۰ /۰۰۰ /۰۰۰ /۱) ریال با اعتبار سنجي متقاضي و یك ضامن معتبر قابل پرداخت خواهد بود.

**تبصره ۲** - بانك مرکزي شرایط اعتبار سنجي مددجویان کمیته امداد امام خمیني (ره) و سازمان بهزیستي کشور را به مؤسسات اعتباري ابلاغ مي نماید.

**تبصره ۳** - عدم اجرا یا تأخیر در پرداخت تسهیلات جزء (۱) بند (ب) تبصره (۱۶) قانون، تخلف محسوب شده و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي مکلف است فهرست متخلفان را به سازمان بازرسي کل کشور و دیوان محاسبات کشور ارسال نماید.

**تبصره ۴** - اعطاي تسهیلات به کارآفرینان اجتماعي، تسهیل گران اشتغال، پشتیبان هاي مشاغل خرد و خانگي و کارفرمایان طرح هاي مددجویي مجاز خواهد بود.

**ماده ۱۲** - مبلغ ششصد و بیست هزار میلیارد (۰۰۰ر۰۰۰ر۰۰۰ر۶۲۰) ریال به استان ها و شهرستان ها بر اساس شاخص هاي جمعیت و نرخ بیکاري که توسط شوراي برنامه‌ریزي و توسعه استان مبتني بر سند آمایش استان ها مطابق سیاست گذاري و نظارت کارگروهي متشکل از وزارت امور اقتصادي و دارایي (دبیر)، وزارتخانه هاي کشور، تعاون، کار و رفاه اجتماعي و بانك مرکزي جمهوري اسلامي ایران و معاونت توسعه روستایي و مناطق محروم کشور مشخص مي شود با اولویت مناطق محروم و حاشیه نشین، فعالیت هاي خلاق و دانش بنیان و تعاوني ها به شرح جدول پیوست اختصاص مي یابد:

**۱** - شوراي برنامه ریزي و توسعه استان موظف است حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه متناسب با توانمندي هاي نهادهاي ذي ربط (ستاد اجرائي فرمان حضرت امام (ره) (بنیاد برکت)، بنیاد مستضعفان، سازمان بسیج سازندگي، سازمان بسیج مستضعفین، سپاه، ارتش، آستان قدس رضوي، بنیاد شهید و امور ایثارگران و سایر سازمان ها) نسبت به تخصیص اعتبارات موضوع این ماده اقدام نماید.

**تبصره** - حداکثر سي درصد (۳۰٪) منابع اختصاص یافته به هر استان در راستاي حفظ و پایدارسازي اشتغال و ده درصد (۱۰٪) از منابع مورد نظر در جهت اجراي بند (پ) ماده (۸۹) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ایران در چهارچوب سقف هاي موجود مصوب شوراي پول و اعتبار و رعایت ضوابط و مقررات بانکي، تخصیص مي یابد.

**۲** - معاونت توسعه روستایي و مناطق محروم کشور فهرست اولویت رسته فعالیت ها براي مناطق روستایي و حاشیه نشین را در اختیار شوراي برنامه ریزي و توسعه استان قرار دهد.

**۳** - سقف فردي تسهیلات موضوع این آیین نامه با رعایت قوانین مربوط به مشمولین نهادهاي حمایتي و روستایي بر اساس مصوبات شوراي پول و اعتبار تعیین خواهد شد.

**۴** - کلیه نهادهاي دستگاه هاي متولي ایجاد اشتغال مندرج در بند (ب) تبصره (۱۶) قانون نظیر ستاد اجرایي فرمان حضرت امام (ره)، کمیته امداد امام خمیني (ره) و وزارتخانه هاي مربوط موظفند مشخصات اشتغال ایجاد شده از قبیل شناسه (کد) ملي شاغلین، رسته فعالیت و سایر مشخصات که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي مشخص مي شود در سامانه ناظر وزارت یادشده درج نمایند. تداوم تخصیص تسهیلات اشتغال زایي مندرج در این بند توسط شبکه بانکي منوط به درج اطلاعات موضوع و تأیید وزارت مزبور است.

**تبصره ۱** - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي موظف است زیر ساخت هاي لازم براي تبادل اطلاعات دستگاه ها، نهادها و مؤسسات اعتباري از طریق تبادل اطلاعات الکترونیك (وب سرویس) فراهم نماید.

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

**آیین نامه اجرایي تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور - مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۱۵**

**تبصره ۲** - کلیه بانك ها و مؤسسات اعتباري پس از فراهم شدن امکان ارتباط با سامانه ناظر موظفند اطلاعات تسهیلات پرداختي به متقاضیان را در سامانه ناظر ثبت نمایند.

**تبصره ۳** - در رابطه با زنان سرپرست خانوار، دسترسي به اطلاعات مربوط در سامانه یادشده براي معاونت رییس جمهور در امور زنان و خانواده فراهم شود.

**ماده ۱۳** - متقاضیاني که در سال جاري از تسهیلات بند (ب) تبصره (۱۶) قانون استفاده نمایند، امکان استفاده از تسهیلات موضوع بند (الف) تبصره (۱۸) قانون را نخواهند داشت.

**ماده ۱۴** - سقف فردي تسهیلات موضوع جزء (۱) بند (ج) قانون، دو میلیارد و پانصد میلیون (۲٫۵۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰) ریال با رعایت بند (ي) تبصره (۷) قانون تعیین مي شود و دوره بازپرداخت تسهیلات موضوع این ماده (۵) سال مي باشد.

**تبصره** - اقدامات لازم در خصوص سایر اجزاي بند (ج) تبصره (۱۶) قانون، در چهارچوب قانون صورت مي پذیرد.

**ماده ۱۵** - در سال ۱۴۰۱ مؤسسه اعتباري مجاز است در راستاي تسهیل دریافت تسهیلات خرد از شبکه بانکي نسبت به توثیق اوراق بهادار نظیر سهام، اوراق مالي اسلامي، واحدهاي سرمایه گذاري در صندوق هاي سرمایه گذاري قابل معامله در بورس اقدام نمایند.

**تبصره ۱** - سازمان بورس و اوراق بهادار موظف است حداکثر تا پایان خرداد ماه سال جاري تمهیدات لازم را براي توثیق برخط اوراق بهادار براي مؤسسه اعتباري فراهم نماید.

**تبصره ۲** - احراز هویت متقاضیان موضوع این ماده به صورت غیرحضوري و در چارچوب دستورالعمل "حدود و چگونگي ارایه غیرحضوري خدمات پایه به ارباب رجوع در بانك ها و مؤسسات اعتباري غیربانکي مصوب ۲۴ /۱۱ /۱۴۰۰ شوراي عالي مقابله و پیشگیري از جرائم پولشویي و تأمین مالي تروریسم" صورت خواهد پذیرفت.

**ماده ۱۶** - در اجراي جزء (۶) بند (د) تبصره (۱۶) قانون، سازمان بسیج مستضعفین موظف است نسبت به معرفي افراد واجد شرایط براي دریافت تسهیلات موضوع جزء یادشده اقدام نمایند. مؤسسه اعتباري نیز موظف است پس از بررسي اهلیت متقاضیان نسبت به اعطاي تسهیلات موضوع جزء یادشده اقدام نماید.

**تبصره** - تعیین روستاها و افراد واجد شرایط و فرآیند اجرا مطابق با برنامه اعلامي معاونت توسعه روستایي و وزارت نیرو صورت مي پذیرد.

**ماده ۱۷** - در اجراي جزء (۱) بند (ب) قانون، کمیته امداد امام خمیني (ره) و سازمان بهزیستي کشور ظرف (۱۵) روز لیست سهمیه هر استان را به وزارت کشور اعلام نمایند.

**ماده ۱۸** - کلیه سهمیه هاي مؤسسه اعتباري، مرتبط با بندها و اجزا تبصره (۱۶) قانون، توسط بانك مرکزي تعیین مي شود.

**ماده ۱۹** - اجراي این آیین نامه در چارچوب منابع و مصارف بانك ها و با رعایت شاخص هاي نقدینگي و عدم رشد پایه پولي قابل اقدام خواهد بود.

**ماده ۲۰** - بانك مرکزي موظف است گزارش عملکرد این تصویب‌نامه را در مقاطع زماني سه ماهه به وزارت امور اقتصادي و دارایي و سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نماید.

محمد مخبر

معاون اول رییس جمهور

سهم استان ها از تسهیلات منابع بند ( ب ) تبصره ( ۱۶ )

ارقام به میلیارد ریال

| ردیف | عنوان | مبلغ |
|---|---|---|
| ۱ | آذربایجان شرقي | ۲۶ ، ۳۱۶ |
| ۲ | آذربایجان غربي | ۲۱ ، ۵۰۷ |

# آیین نامه اجرایي تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور - مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۱۵

| | | |
|---|---|---|
| ۳ | اردبیل | ۱۶ ، ۱۶۶ |
| ۴ | اصفهان | ۳۰ ، ۱۰۴ |
| ۵ | البرز | ۲۱ ، ۵۷۱ |
| ۶ | ایلام | ۱۲ ، ۴۳۹ |
| ۷ | بوشهر | ۱۴ ، ۴۶۰ |
| ۸ | تهران | ۵۳ ، ۰۶۶ |
| ۹ | چهارمحال و بختیاري | ۱۶ ، ۱۵۳ |
| ۱۰ | خراسان جنوبي | ۱۲ ، ۸۵۳ |
| ۱۱ | خراسان رضوي | ۳۲ ، ۲۷۸ |
| ۱۲ | خراسان شمالي | ۱۳ ، ۲۲۹ |
| ۱۳ | خوزستان | ۳۰ ، ۸۲۳ |
| ۱۴ | زنجان | ۱۴ ، ۱۱۹ |
| ۱۵ | سمنان | ۱۲ ، ۱۹۳ |
| ۱۶ | سیستان و بلوچستان | ۲۱ ، ۲۲۸ |
| ۱۷ | فارس | ۲۷ ، ۵۸۰ |
| ۱۸ | قزوین | ۱۴ ، ۸۰۴ |
| ۱۹ | قم | ۱۴ ، ۰۷۵ |
| ۲۰ | کردستان | ۱۸ ، ۰۷۷ |
| ۲۱ | کرمان | ۲۱ ، ۱۳۵ |
| ۲۲ | کرمانشاه | ۲۵ ، ۱۴۹ |
| ۲۳ | کهکیلویه و بویر احمد | ۱۲ ، ۸۶۶ |
| ۲۴ | گلستان | ۱۸ ، ۱۴۶ |
| ۲۵ | گیلان | ۱۹ ، ۶۸۰ |

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

# آیین نامه اجرایي تبصره ۱۶ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور - مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۱۵

| | | |
|---|---|---|
| ۲۶ | لرستان | ۱۷ ، ۱۳۰ |
| ۲۷ | مازندران | ۲۲ ، ۲۸۳ |
| ۲۸ | مرکزي | ۱۴ ، ۳۳۰ |
| ۲۹ | هرمزگان | ۱۵ ، ۸۴۶ |
| ۳۰ | همدان | ۱۶ ، ۱۲۶ |
| ۳۱ | یزد | ۱۴ ، ۲۵۸ |
| جمع | | ۶۲۰ ، ۰۰۰ |

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)